

Helene Uri: Er jeg gammel og sur som syntes det er uhøflig?

FOTO: Scarpix
Kelneren som tok opp bestilling, snakket engelsk. Jeg satt ved restaurantbordet og putret av irritasjon, skriver språkeksport Helene Uri.

At jeg som norsktalende i min egen by går inn på en restaurant og blir snakket til på et fremmed språk som om det er den naturligste ting i verden.

Helene Uri
forfatter og professor II ved Norsk barnebokinstitutt 24. sep. 2018 18:57 22:59

annonse

denne ukens spalte er jeg sint. Jeg lurer på om jeg er alene med sinnet, eller om det er flere der ute som mener det samme som jeg mener. Kanskje er jeg blitt en sur, halvgammel kjerring.

Ting kan tyde på det. Jeg ringte mine døtre, studenter begge to. Jeg fikk ingen støtte eller forståelse fra dem: «Herregud, mamma, nå er du bare teit!» Kanskje er jeg bare teit? Jeg er spent på hva Aftenpostens lesere mener.

A Hurra for deg, som fyller ditt «A»!

Alle butikkene som har SALE

Det er mye engelsk i norsk: I form av oversettelseslån («Det gjorde dagen min» fra «It made my day»), i form av engelske ord der det finnes helt greie norske (*cream cheese* i stedet for *kremost*), eller i form av engelske ord som veldig lett kan fornorskes («Foredraget streames» i stedet for «Foredraget strømmes»). For ikke å snakke om alle butikkene som har SALE.

På Valdresflya står det et skilt og viser retningen til *Jotunheimen Adventure*. «Challenge everything», oppfordrer NTNU oss til på digre plakater. Det ble bråk da Høgskolen i Oslo og Akershus fikk universitetsstatus og skiftet navn til den språklige bastarden OsloMet – storbyuniversitetet, og enda mer bråk da skiltene kom opp: Oslo Metropolitan University Storbyuniversitetet.

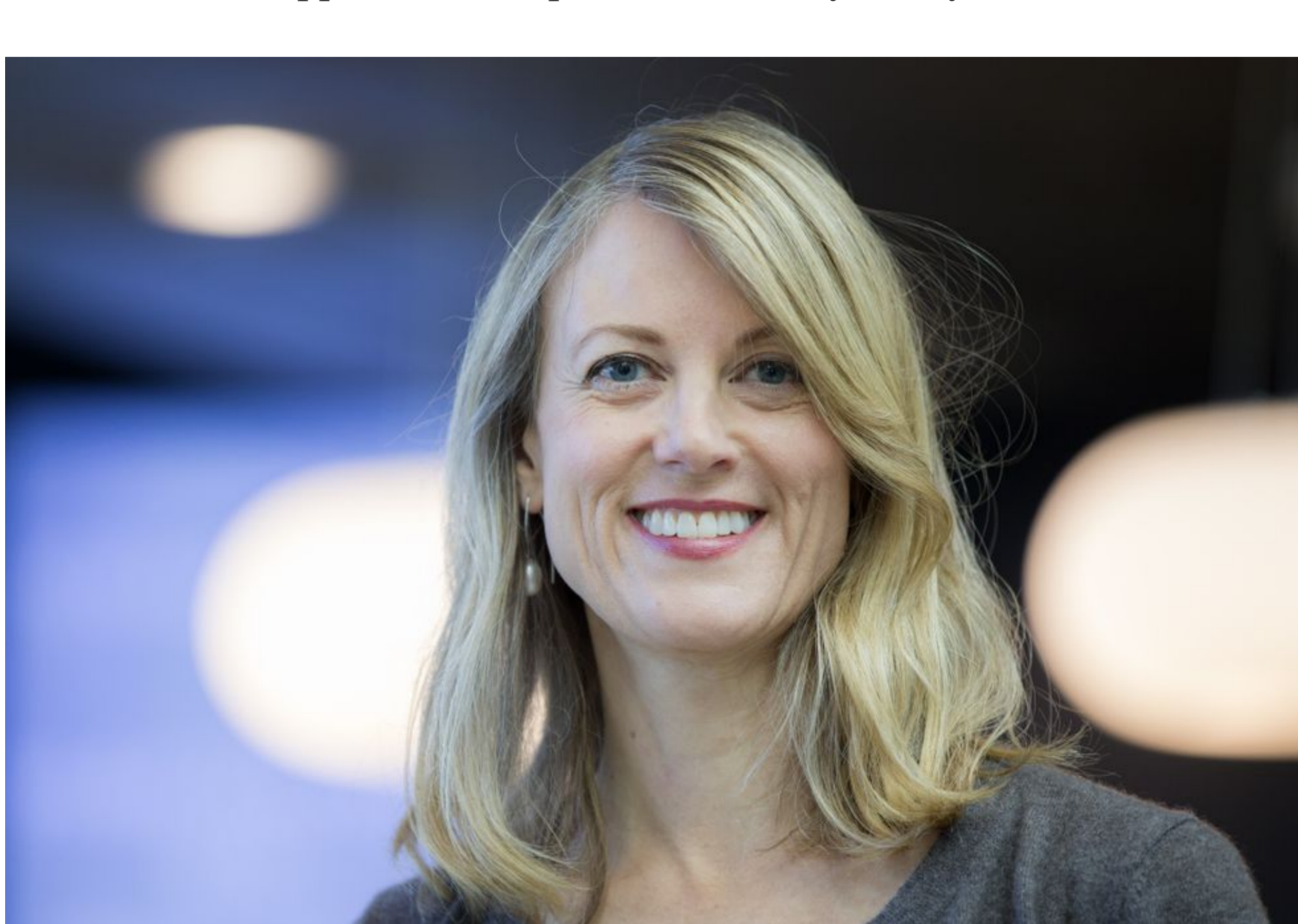

FOTO: Roald, Berit / NTB scarpix
Aftenpostens språkeksport, Helene Uri, er forfatter og har doktorgrad i anvendt lingvistikk og hovedfag i nordisk. Hun har nå en professor II-stilling ved Norsk barnebokinstitutt.

Putret av irritasjon

Døtrene mine går med på at engelsk kan ta overhånd. Her er vi stort sett enige. Men det var noe annet som gjorde meg sint. Vi skulle feire, min mann og jeg, og bestemte oss for å gå ut og spise. Vi valgte et fransk brasseri, der ryktene og matanmelderne sa at maten var fantastisk. Brassieriet bærer et helfransk navn.

Kelneren som ønsket oss velkommen og viste oss til bordet, snakket engelsk. Menyen vi fikk lagt foran oss, var på engelsk, med unntak av navnene på rettene, som var en blanding av engelsk og fransk (som *hors d'oeuvre* kunne vi få «charcuterie and olives»); det eneste på menyen som sladret om at vi ikke befant oss i Manchester eller Los Angeles, var at alle allergene var oppgitt på norsk.

Kelneren som tok opp bestilling, snakket engelsk. Jeg satt ved restaurantbordet og putret av irritasjon.

A Hva skåler du i? Champagne eller sjampanje?

Kunne ikke norsk

Det er ikke det faktum at alt er på engelsk, som gjør meg sint. Det er selvfølgeligheten som får meg til å reagere. Jeg synes rett og slett det er uhøflig at jeg som norsktalende i min egen by går inn på en restaurant og blir snakket til på et fremmed språk som om det er den naturligste ting i verden.

Da jeg spurte om mine døtres mening, svarte begge to noe i retning av: «Jammen, mamma, da kan de jo ikke norsk. Det er vel ikke noe å bli sint for!»

Blir barnslig sinna

Enig, det er ikke det som er problemet. Helt fint med servitører som ikke snakker norsk, men jeg forventer en liten overgang. Jeg forventer, siden vi tross alt befinner oss i Norge, og siden jeg henvendte meg til begge kelnerne på norsk, at de sier noe om at de dessverre ikke snakker norsk, men går det bra om vi snakker engelsk?

Da ville jeg selvsagt ha svart bekreftende. Men min norske hilsen ble møtt med «Do you have a table reservation?» fra den første kelneren, og «What do you want to drink?» fra den andre. Da blir jeg så barnslig sinna at jeg svarer på norsk. Men heller ikke det fører til beklagelse i kelneroynene, bare en mild utålmodighet.

A Disse bøkene gleder vi oss ekstra til i høst

Velkommen eller welcome?

Jeg ønsker meg bare et lite spørsmål om det er greit med engelsk. Jeg kan drømme om kelnerer som har lært noen enkle ord og fraser, som «Velkommen» eller «Smaker maten?», men det er kanskje for mye forlangt. Men et lite signal om at restaurantens ansatte er klar over at norsk er et temmelig utbredt språk i Norge, hadde vært fint.

Det er, som sagt, mulig jeg bare er gammel og sur. Mine døtre fastholder det.

«Really nice», sa mannen min da vi ble spurt om maten smakte. «Yummy», sa jeg, og jeg tror ikke det gikk an å høre at jeg var sint. Maten var utmerket, den.

Her kan du lese Helene Uris språkspalte og flere nyheter om språk:

Kan Disney.eie «Hakuna Matata»?

Helene Uri: Nå tenner vi snart det tredje adventslyset, og da er det på tide med en oppsummering av språkåret

Noen språk skiller ikke mellom pronomene for han og hun. Finsk er et slikt språk. Tyrkisk er et annet.

Viste du at ordet avokado kommer fra et indianerspråk og antagelig betyr 'indistikkel'?

Dagens korte debattinnlegg

Dagens korte debattinnlegg

Kort sagt, fredag 7. desember

Kort sagt, torsdag 6. desember

Se flere artikler

annonse

ENGELSK + RESTAURANT + SPRÅK + SPRÅKETVÅRT +

annonse

SISTE FRA KULTUR

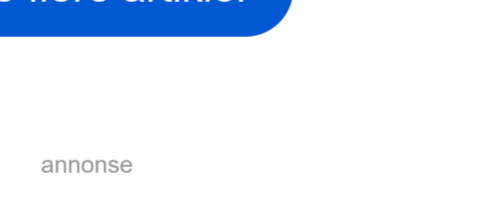
Smalltown Supersound 25 år: «Jeg blir alltid sett på som den litt rare «Indierotta», og det er jeg helt komfortabel med»

Her er årets julefilmer på kino

Dette er superheltfilmen du ikke ante du har drømt om

Det er rart å være stjerne

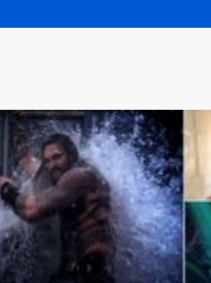
Denne filmen er et fyrverkeri. Velskrevet, velspilt, fornøynelig og lekker.

Han har aldri spilt i film før, men Zain Al Raiea er et funn

TIL FORSIDEN

TIL TOPPEN

TIPSTELEFON 02286

TIPS PÅ E-POST

VARSLETTJENESTEN SECUREDROP

DEBATTINNLEGG PÅ E-POST

SENTRALBORD 22 88 30 00

ANNONSER 2286 3010

KUNDESERVICE 2189 6040

VIS AKERSGATA 55 I KART

ADRESSE

Akerenga 55, 0180 OSLO

SJEFREDAKTØR OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Espen Egil Hansen

NYHETSREDAKTØR

Tone Tveay Strøm-Gundersen

FEATUREREDAKTØR

Lillian Værthens

POLITISK REDAKTØR

Trine Eilertsen

KULTURREDAKTØR

Sarah Sæheim

UTVILINGSREDAKTØR

Eirik Hømmersmark Winnes

| PERSONVERNPOLICY OG COOKIES |

All innhold er opphavrettslig beskyttet. © Aftenposten. ACAP-beskyttet | [Personvernpolicy](#) og [cookies](#). | Aftenposten arbeider etter Vår Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.